Cena egz. 10 gr

KURJER ZACHODNI

»ISKRA«

ROK XXX | Sroda 15 marca 1939 r. | Nr. 74

Adresy: Redakcji, Sosnowiec Piłsudskiego 4, tel. 610.64; Admini. Piłsudskiego 24, tel. 610.73 | P.K.O. 302.712 | Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Prenumerata miesięczna z odnoszeniem do domu i przesyłką pocztową zł. 2.50

ś. p.

MAKSYMILIAN BOROWIECKI

długoletni urzędnik Tow. Akc. Huta Bankowa w Dąbrowie Górniczej zmarł w Sosnowcu 14 marca 1939 roku, przeżywszy lat 62.

Eksportacja zwłok od Krzyża obok Huty Bankowej w Dąbrowie Górniczej do kościoła parafialnego odbędzie się dnia 15 marca 1939 roku o godz. 17-ej.

Nabożeństwo żałobne oraz uroczystości pogrzebowe odbędą się 16 marca 1939 r. o godz. 9-ej o czym życzliwych pamięci Zmarłego zawiadamia w smutku pogrążona

RODZINA

ś. † p.

MAKSYMILIAN BOROWIECKI

DŁUGOLETNI KONTROLER ODDZIAŁU MECHANICZNEGO TOW. HUTA BANKOWA,

zmarł dn. 14 marca 1939 r., przeżywszy lat 62.

W Zmarłym tracimy zacnego i o wielkich zaletach charakteru kolegę, którego pamięć zachowamy na zawsze.

ZWIERZCHNICY I WSPÓŁPRACOWNICY TOWARZYSTWA AKCYJNEGO ZAKŁADÓW HUTNICZYCH HUTA BANKOWA W DĄBROWIE GÓR.

ś. p.

MAKSYMILIAN BOROWIECKI

długoletni urzędnik Towarzystwa „Huta Bankowa“ zmarł dnia 14 marca 1939 roku, przeżywszy lat 62.

W Zmarłym tracimy uczciwego, sumiennego i oddanego nam pracownika.

Cześć Jego pamięci!

DYREKCJA TOWARZYSTWA AKCYJNEGO ZAKŁADOW HUTNICZYCH „HUTA BANKOWA“

Zgon

PROF. SZYMANOWICZA

LWÓW, 14.3. We Lwowie zmarł uczony światowej sławy, em. prof. U. J. dr Władysław Szymanowicz, odkrywca hormonu nadnercza.

Antysemicka demonstracja

W SOFII

SOFIA, 14.3. Po koncercie chóru żydowskiego, organizacja antysemicka urządziła manifestację. Demonstranci obrzucili publiczność zgniłymi jajami.

Słowacja stała się odrębnym państwem

Granica polsko - węgierska staje się faktem

Wojska węgierskie zajmują Ruś Podkarpacką — Niemcy w Morawskiej Ostrawie

Krwawe walki w Huszcie

* * *

Dzień wczorajszy zdecydował znów o losie Czecho-Słowacji i o układzie granic w Europie środkowej. Po wizycie b. premiera Tiso i min. Durczańskiego u Hitlera, Sidor zwołał sejm słowacki. (Obok podajemy przebieg posiedzenia).

Źródeł konfliktu szukać należy zarówno w dążeniach niepodległościowych samych Słowaków, jak i w rozwoju spraw na Rusi Zakarpackiej.

Przez mianowanie gen. Prchali faktycznym rządcą Rusi i dymisję Rewaja Czesi odebrali Niemcom możność zrobienia z Rusi Zakarpackiej bazy polityczno—wojskowej w sprawie ukraińskiej. Istnienie Czecho-Słowacji, jako jednej całości, miało dla Niemiec wartość tylko korytarza do Rumunii i Ukrainy. Z chwilą, kiedy przez rozwój wydarzeń na Rusi Czecho-Słowacja znaczenie to dla Niemiec straciła, uznano w Berlinie, że lepiej jest rozkawałkować basen naddunajski na jak największą ilość jak najmniejszych państewek.

Ta akcja polityczna Niemiec zbiegła się z tęsknotami niepodległościowymi młodszych żywiołów słowackich.

Zmiany, zachodzące za południową granicą Polski, posiadają dla nas ogromne znaczenie. Polska musi z największą uwagą obserwować zachodzące wypadki.

Wzmocnienie granicy z Rusią Podkarpacką

przez oddziały wojskowe

WARSZAWA, 14.3. PAT. Polska agencja telegraficzna upoważniona jest do ogłoszenia następującego komunikatu urzędowego:

W związku z wypadkami, rozgrywającymi się w Czechosłowacji, zostały wydane zarządzenia celem wzmocnienia oddziałami wojskowymi granicy między Rzecząpospolitą Polską a Rusią Podkarpacką.

Co poprzedziło dramatyczny rozwój wypadków

BERLIN, 14.3. — Momentem zwrotnym dla sytuacji w Słowacji było zaproszenie przez kanclerza Hitlera do Berlina b. prem. dr Tiso. Przyleciał on do stolicy Rzeszy, jak już donosiliśmy wczoraj, specjalnym samolotem i odbył najpierw konferencję z min. Ribbentropem a następnie wraz ze zbiegłym do Wiednia min. Djurczanskym przyjęty był na dwugodzinnej audiencji przez kanclerza Hitlera.

Jako fakt charakterystyczny zasługuje na podkreślenie, że dr Tiso powitany został w jasno oświetlonej hali kancelarii Rzeszy przez oddział gwardii przybocznej Hitlera przy dźwiękach werbli.

Po konferencji tej dr Tiso zwrócił się telefonicznie do premiera Sidora, aby zażądał od prezydenta Hachy zwołania sejmu słowackiego na pierwotny termin, tj. na dzień dzisiejszy. Jednocześnie osobiście zwrócił się z tym samym żądaniem do Pragi.

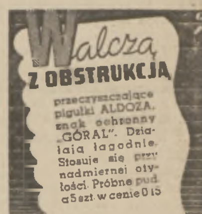
Jeszcze w godzinach nocnych prezydent Hacha po naradzie z rządem czeskim przychylił się do tego żądania i sejm zwołał na dzień dzisiejszy, na godzinę 10-tą.

Dr Tiso po dalszych naradach z min. Ribbentropem opuścił wraz z Djurczanskym Berlin specjalnym samolotem po godz. 2-ej w nocy i odleciał do Bratysławy.

Automobiliści, którzy odbywali w nocy podróż na trasie Lipsk -- Berlin, twierdzą, że ruch na autostradzie wstrzymany był w ciągu nocy przez trzy godziny. Autostradą pędziły długie kolumny samochodów ciężarowych z wojskiem.

W Bawarii ogłoszono mobilizację rocznika 1913. Wojska kierowane są na teren b. Austrii.

O powadze wytworzonej sytuacji — świadczy także fakt, że premier Goering przerwał swój urlop i odjechał z San Remo do Niemiec.

Historyczne posiedzenie sejmu słowackiego

Słowacki hymn narodowy na sali obrad

BRATYSŁAWA, 14.3. PAT. Dziś na niejawnym posiedzeniu sejmu słowackiego została przygotowana formułka niepodległości państwa słowackiego, — którą następnie ogłoszono na jawnym posiedzeniu.

Posiedzenie niejawne odbyło się pod przewodnictwem wicemarszałka sejmu Mederly, przy czym wziął w nim udział również dr Tiso i dr Durczański.

(Dalszy ciąg na str. 2-ej)

Granica polsko - węgierska staje się faktem

(Dokończenie ze str. 1-ej)

Następnie odbyło się pod przewodnictwem marszałka sejmu Sokoła jawne posiedzenie sejmu, na którym poseł Sidor wygłosił przemówienie, w którym zrekapitulował wydarzenia ostatnich dni. Wskazał on na to, że podjął się misji utworzenia gabinetu jedynie w tym celu, aby nie dopuścić do rozlewu krwi słowackiej. Obecnie składa dymisję w imieniu całego rządu.

Po przemówieniu Sidora zabrał głos dr Tiso który złożył sprawozdanie z przebiegu rozmów berlińskich.

Wreszcie marszałek sejmu Sokol odczytał formułę, w myśl której z woli Bożej i narodu słowackiego, Słowacja ogłasza niepodległość i marszałek Sokol zaproponował, by głosowanie odbyło się przez powstanie. Wszyscy posłowie powstali ze swych miejsc i odśpiewali słowacki hymn narodowy.

W ten sposób powstało niepodległe państwo słowackie.

NOWY RZĄD SŁOWACKI

Urzędowa lista pierwszego rządu niepodległej Słowacji jest następująca: dr Józef Tiso — premier, prof. Wojciech Tuka — wicepremier, Karol Sidor — sprawy wewnętrzne, dr Durczański — sprawy zagraniczne, Czatlos — sprawy wojskowe, Józef Siwak — szkolnictwo, Geza Medricyj — gospodarka, Juliusz Stano — komunikacja, Geza Fritz — sprawiedliwość, Mikołaj Pružyński — finanse.

dowi praskiemu, że gdyby z czeskiej strony zdarzyło się jeszcze jedno naruszenie granicy, to wojska węgierskie nie tylko, że odrzucą atak czeski, ale będą za nimi postępowały, dopóki ich zupełnie nie unieszkodliwią.

Stosując się do tego — wojska węgierskie przekroczyły dziś granicę i weszły na terytorium Rusi Podkarpackiej, zajmując szereg miejscowości.

BERLIN, 14.3. PAT. Niemieckie biuro informacyjne donosi z Budapesztu, iż wojska węgierskie, które zajęły dziś rano miejscowość pograniczną Podhe-rein posunęły się w głąb terytorium karpatoruskiego o 16 km. na północ, zajmując miasto Szolyva. Marsz trwa.

PREZYDENT HACHA POJECHAŁ DO BERLINA

PRAGA, 14.3. PAT. Urzędowo komunikują, że prezydent republiki dr Emil Hacha w towarzystwie ministra spraw zagranicznych Chvalkowskiego odjechał o godz. 16 pociągiem specjalnym do Berlina.

Prezydent Hacha odbędzie konferencję z kanclerzem Hitlerem.

Wojska węgierskie sprowokowane przez Czechów

wkroczyły na Ruś Podkarpacką

Podczas, gdy w Bratysławie rodziło się nowe państwo słowackie — na Rusi Podkarpackiej wydarzyły się wypadki, które według doniesień miały przebieg następujący:

BUDAPESZT, 14.3. PAT. Jak donosi węgierska agencja telegraficzna z Ungwaru, dziś w nocy obok miejscowości Ungtarocz w pobliżu Ungwaru wojskowy oddział czeski od godz. 1.30 otworzył ogień karabinowy na oddział węgierskiej straży granicznej, znajdujący się na szosie obok linii demarkacyjnej. Atak ten powtórzyli Czesi jeszcze dwukrotnie o godz. 1,50 i 2.15. Straż graniczna węgierska wszystkie trzy ataki odparła.

Podobny incydent graniczny wydarzył się we wczesnych godzinach rannych w pobliżu wsi Rothtanya, gdzie również oddział czeski zaatakował węgierską straż graniczną, która odrzuciła napastników. Ogień karabinowy trwał do późnych godzin rannych.

Termin odpowiedzi na ultimatum wynosi 12 godzin.

Rząd węgierski w nocie tej powołuje się na notę rządu węgierskiego z dn. 9 stycznia br. Nota została wydana z powodu napadu czeskiego na Munkacz w dn. 6 stycznia i zwracała uwagę rzą-

Nota Węgier do rządu czeskiego

Dziś o godz. 15-ej wiceminister spr. zagranicznych Voernle wręczył posłowi czeskiemu w Budapeszcie Kobra notę ultymatywną, w której wobec sytuacji na Rusi Podkarpackiej żąda m. in. ewakuowania wojsk czeskich z terenu Rusi Podkarpackiej w ciągu 24 godzin.

Nota domaga się również zwolnienia aresztowanych Węgrów, zaprzestania prześladowań ludności węgierskiej i wydania broni węgierskim organizacjom samoobrony.

Krwawa likwidacja „Siczy" w Huszcie

karabiny maszynowe i działa na ulicy

HUSZT, 14.3. PAT. „Sicz" została zlikwidowana przez żandarmerię czeską.

Likwidacja „Siczy" w Huszcie miała przebieg dosyć krwawy. Było 14 zabitych i przeszło 100 rannych.

Ulice w Huszcie są patrolowane przez wojsko i żandarmerię oraz samochody pancerne. U wylotów ulic stoją karabiny maszynowe i działka piechoty.

CZESI I ŻYDZI UCIEKAJĄ

PRAGA, 14.3. PAT. Wedle wiadomości, pochodzących ze Słowacji, granica między Słowacją a Morawami została szczelnie zamknięta i obsadzona przez gwardię hlinkowską, która przeprowadza kontrolę wszystkich osób podróżujących.

Według nadchodzących tu wiadomości, stacja kolejowa w Bratysławie jest wypełniona przez Czechów i żydów, usiłujących opuścić miasto.

Komunikacja pomiędzy Bratysławą a Husztem została przerwana.

Niemcy wkroczyli na terytorium Czech

Morawska Ostrawa zajęta przez wojsko

PRAGA, 14.3. — Wedle obiegających pogłosek, władze czechosłowackie otrzymały wiadomości, iż Niemcy czynią przygotowania do zajęcia Czech i Moraw przez wojska niemieckie. Marsz wojsk niemieckich na Czechy ma być podjęty w ciągu bieżącej nocy.

Władze wojskowe podjęły zarządzenia obronne. Garnizon praski został wzmocniony, jednakże zarządzenie to ma jedynie na celu zapobieżenie dalszym starciom między Niemcami a Czechami.

BERLIN, 14.3. — Ministerstwo propagandy komunikuje, że pogłoski o przygotowaniach niemieckich do zbrojnego zajęcia Czech i Moraw nie są zgodne z prawdą.

Tymczasem jednak nadeszła wiadomość za pośrednictwem Polskiej Agencji Telegraficznej, że wojska niemieckie obsadziły dziś magistrat i urząd celny w Morawskiej Ostrawie.

Kizyż ochotniczy za wojnę

NA KOMISJI WOJSKOWEJ

WARSZAWA, 14.3 (tel. wł.). Sejmowa komisja wojskowa rozpatrywała wniesiony przez posła Klimkiewicza projekt ustawy o krzyżu i medalu ochotniczym za wojnę. Komisja projekt ustawy, wprowadzając szereg poprawek. Najważniejsze z nich są: Art. 1 otrzymuje brzmienie: Ustala się krzyż ochotniczy i medal ochotniczy za wojnę dla odznaczenia osób, które pełniąc służbę ochotniczą brały czynny udział w walkach o ugruntowanie niepodległości ojczyzny. Krzyż i medal ochotniczy mają charakter odznaczeń wojskowych Art. otrzymuje brzmienie: Krzyż ochotniczy za wojnę może być nadany osobom określonym w art. 1, jeżeli: 1) polegly lub były ranne na polu bitwy; 2) zostały odznaczone krzyżem Virtuti Militari lub krzyżem walecznych; 3) służyły czynnie 8 miesiące, w tym przynajmniej 2 miesiące w oddziałach, walczących na froncie. Art. 4. Medal ochotniczy za wojnę może być nadany osobom określonym w art. 1 które nie zostały objęte ochotniczym krzyżem za wojnę, a czas ich służby wynosił przynajmniej jeden miesiąc. Art. 8: Osoby odznaczone krzyżem lub medalem ochotniczym przy równych kwalifikacjach mają pierwszeństwo w zatrudnianiu a zwłaszcza przy obsadzaniu nowotworzonych placówek gospodarczych.

Plenarne posiedzenie Senatu

Niezawisłość sędziów, unarodowienie handlu

WARSZAWA, 14.3 (tel. wł.). Na dzisiejszym posiedzeniu Senatu przystąpiono do debaty nad budżetem Min. Sprawiedliwości. Obszerny referat wygłosił sprawozdawca sen. Głowacki.

Sen. Fichna zaznacza, że jednym z najbardziej ważkich zagadnień w resorcie Min. Sprawiedliwości jest sprawa kodyfikacj prawa polskiego.

Sen. Lelek podkreślił, że w dziedzinie prawa małżeńskiego stan obecny jest nie do zniesienia. Również prawo spadkowe wymaga rewizji i ujednostajnienia. Opłaty notarialne powinny być obniżone.

Sen. Fudakowski porusza sprawę niezawisłości sędziów. Niezawisłość sędziego zależy od czysto ludzkich stosunków. Wygląda tak, jakgdybyśmy oczekiwali sytuacji anielskiej: Obarczony troską dnia codziennego, troską, czy ma się wyrzec rzeczy niezbędnych, sędzia feruje wyroki w skomplikowanym życiu dzisiejszym. W takich warunkach, jeżeli nie moralnie, to fizycznie osłabnie. Własna troska weźmie górę. Przy najlepszej swojej woli sędzia będzie człowiekiem zależnym od ciężarów swojej troski. Z tą zależnością trzeba skończyć nie tylko dla dobra sędziego, ale dla naszego własnego. Iluż referentów budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości będzie jeszcze kolejno co rok to samo mówiło. Sprawę poprawy bytu sędziów zaliczam do koniecznych inwestycyj państwowych.

Po krótkiej odpowiedzi referenta Izba przystąpiła do debaty nad budżetem Min. Przemysłu i Handlu.

ZGODNIE Z PSYCHIKĄ POLSKĄ

Referent sen. Kobylański wypowiada pogląd, że w Polsce musimy dążyć do przekształcenia się z państwa rolniczego w państwo przemysłowe.

Sen. Klarner jest zdania, że proces unarodowienia handlu winien się odbywać jako wielka programowa praca społeczna i państwowa, z którą nie harmonizuje nienawiść narodowa, ani rasizm, jako zjawiska sprzeczne z psychiką i historią Polski oraz niezgodne z etyką Kościoła rzymsko - katolickiego. Słuszny udział elementu żydowskiego w życiu gospodarczym Polski w skali, jaką obserwujemy w Anglii, we Francji, w krajach skandynawskich, nie będzie w Polsce przez nikogo kwestionowany. Wśród tego kompleksu znajdą się ci, którzy w imię polskiej sprawy pracowali, których szanujemy i zwalczać nie będziemy. Dążąc do wyrównania procentowego stosunku ludności żydowskiej z państwami demokratycznymi, potrafimy przeciwstawić się nienawiści rasowej.

Praca nad unarodowieniem średniego i drobnego stanu posiadania musi odbywać się przy pełnej stabilizacji uprawnień, w oparciu o rewizję naszych własnych światopoglądów i w orbitę wciągnąć najwytrwalsze elementy. Musi być oparta o oświatę i naukę zawodową.

Sen. Śląski mówiąc o Gdyni podkreśla zbyt powolne tempo robót poniżej norm niezbędnie w tym wypadku potrzebnych.

Krowa powodem straszliwej katastrofy pod Paryżem

Dwunastu zabitych i 30 rannych

pod rozbitym pociągiem

PARYŻ, 14.3. — Dziś w nocy na linii Paryż — Tuluza wydarzyła się wielka katastrofa kolejowa. W chwili, gdy na dworzec towarowy Chateau-Roux wchodził pociąg towarowy, z jednego z wagonów, znajdującego się na sąsiednim torze wyskoczyła krowa i dostała się pod koła lokomotywy. Maszynista pociągu towarowego nie zdążył w porę zahamować i lokomotywa oraz dwa wagony wykoleiły się, upadając na sąsiedni tor.

Na tor ten wpadł równocześnie z pełną szybkością pociąg pośpieszny Paryż — Tuluza.

Zderzenie pociągu pośpiesznego z wykolejonymi wagonami było w skutkach okropne. Lokomotywa oraz dwa wagony pocztowe wykoleiły się. Jeden zaś z wagonów osobowych rzucony został na wykolejony pociąg towarowy i doszczętnie roztrzaskany.

Do godz. 2-ej w nocy wydobyto spod szczątków rozbitych wagonów 12 osób zabitych i około 30 ciężko rannych.

Większość rannych znajduje się w stanie beznadziejnym.

Zachodzi obawa, że pod stosem rozbitych wagonów znajdują się jeszcze zwłoki dalszych ofiar.

Stefan Mossor

WOJNA NIEUSTAJĄCA

BITWY „POKOJOWE"

III

Po wojnie światowej nastąpiło w świecie pozorne uspokojenie. Narody pokonane znajdowały się w stanie rozprężenia politycznego i całkowitego upadku gospodarczego. Państwa zwycięskie przypominały rannego w ciężkiej walce lwa: uczucie triumfu szybko zaczęło przygasać pod wpływem bolesnych i głębokich ran oraz wyczerpującego upływu krwi. Z chwilą gdy na zakręcie drogi znikły chorągiewki pochodów triumfalnych w każdym domu, w każdej wiosce i w każdym kraju zjawiły się ciężkie i dotkliwe troski codzienne. Zniszczenie wielkiej wojny i długi wojenne zaciążyły nad życiem świata, rodząc nędzę i gorycz powszechnego niezadowolenia. Zdawało się, że ta powszechna słabość będzie miała przynajmniej tę dobrą stronę, że stanie się rękojmią pokoju. Ale wkrótce się okazało, że wojna nieustająca przycichła tylko na chwilę; rychło dała znać znowu o sobie doprowadzając do bitew politycznych i gospodarczych, nabrzmiałych zarodkami bliskich nowych wojen. Wspomnijmy kilka najważniejszych starć tego rodzaju.

W kilka lat po wojnie zjawił się przemysłowy dumping sowiecki, wywołany pilną koniecznością zdobycia obcych walut, potrzebnych na zakup surowców oraz na zewnętrzną propagandę (było to przed zasadą „socjalizm w jednym kraju"). obok powyższego celu finansowego dumping ten zmierzał jednocześnie do pogłębienia kryzysów gospodarczych w państwach kapitalistycznych przez podcięcie opłacalności pewnych gałęzi produkcji.

Wkrótce tym samym śladem poszła Japonia, zmuszona w walce o byt dla swojego przeludnionego kraju do zdobywania za wszelką cenę rynków zbytu. Zanim się przygotowano do zdobycia siłą naturalnego rynku w Chinach, starano się opanować inne rynki drogą dumpingu.

Wkrótce wystąpił do walki drugi naród przeludniony i ubogi w surowce: Włochy. Prowadząc wojnę rzeczywistą w Abisynii, Włochy musiały stoczyć jednocześnie wielką bitwą „pokojową" o sankcje, przy czym zarówno wojna prawdziwa, jak i równoległa bitwa pokojowa zmierzały do zdobycia sobie poważnego udziału w kolonjalnych bogactwach afrykańskich i do mocnego usadowienia się na śródziemnomorskich szlakach komunikacyjnych. Sama wojna włosko-abisyńska była w tym czasie zdarzeniem bezsprzecznie mniej głębokim od wielkiego starcia politycznego włosko-angielskiego. Przegrawszy tę bitwę, potężne Imperium Brytyjskie zostało po raz pierwszy ukarane za przeoczenie zjawiska wojny nieustającej i za związany z tym brak wojskowej i gospodarczej, a przede wszystkim moralnej gotowości wojennej.

Gdy świat był zajęty starciem zbrojnym włosko-abisyńskim, wybuchły w dwóch różnych częściach świat dwie nowe bitwy „pokojowe". Japonia opanowała bez wojny Mandżurię i zaczęła się sposobić do marszu na Chiny. Niemcy zaś postanowiły ostatecznie zerwać więzy traktatu wersalskiego: zajęły Nadrenię, ogłosiły powszechną służbę wojskową i przystąpiły do żywiołowej rozbudowy wojska narodowego.

Wiedząc, że w wojnie nieustającej rozstrzyga stan pogotowia nie tylko samego wojska, lecz ogólnego potencjału wojennego, kanclerz Hitler nastawił całą politykę wewnętrzną i całą gospodarkę państwa na możliwie najszybsze i najpotężniejsze osiągnięcie rzeczywistej gotowości wojennej. Cel ten został w niewiarygodnie krótkim czasie na tyle osiągnięty, że Niemcy poczuły się na siłach do zwycięskiego stoczenia dwóch następnych bitew „pokojowych" — o Austrię i Sudety. Z powodu braku gotowości wojennej właściwych przeciwników niemieckich w tej bitwie, mianowicie Francji, Rosji i Anglii, oba te starcia zostały szybko i zdecydowanie wygrane przez Niemcy.

Anglia została tu po raz drugi ukarana za zbyt późne dostrzeżenie zjawiska wojny nieustającej; Francja zapłaciła za to samo poważnym zaryzowaniem się swego układu sojuszów. Ale tym razem dotkliwe doświadczenie wywołało żywą reakcję — zaczęła się nowa bitwa pokojowa: już wcześniej rozpoczęty wyścig zbrojeń rozpętał się teraz w sposób gorączkowy, przybierając wyraźny charakter masowy i powszechny.

Do tej nowej rozprawy dziejowej stanęła już większość państw. Nawet te, które w dotychczasowych sporach zachowywały neutralność, uczuły się zmuszone do szybkich zbrojeń. Także dalekie Stany Zjednoczone uznały się za zagrożone i gotują się do położenia na szalę wydarzeń swego olbrzymiego potencjału wojennego.

Równocześnie z powyższymi wypadkami toczy się jeszcze jedno wielkie zmaganie, którego podłoże, znaczenie i cele mają zasięg, w całym tego słowa znaczeniu światowy: około wojny domowej w Hiszpanii wywiązała się zaciekła bitwa europejska o wpływy na tym półwyspie.

W rywalizacji hiszpańskiej biorą udział liczne narody, z rozmaitych powodów. Poza Rosją, która pragnie tam podtrzymać ruch rewolucyjny, główni przeciwnicy walczą o cele strategiczne dla przyszłej wojny politycznej, gospodarczej i zbrojnej. Niemcy i Włochy prowadzą tę walkę w sposób czynny, Francja i Anglia ograniczają się — z właściwym do niedawna dla „sytych" państw nastawieniem defensywnym — do przeciwdziałania obcym zdobyczom nie tyle w samej wojnie, ile w jej wynikach. Stawka tej bitwy europejskiej jest bowiem nie byle jaka: jeżeli jakiekolwiek obce państwo lub grupa państw zdoła na stałe zakotwiczyć swoje wpływy na półwyspie Iberyjskim oraz założyć na nim swoje bazy lotnicze i morskie, wówczas nie tylko zaszachuje Francję i Gibraltar, ale stanie jak uzbrojony policjant na skrzyżowaniu najważniejszych ulic, regulując ruch na wielkich szlakach komunikacyjnych, którymi płyną dobra kolonjalne z Afryki i z Indyj.

Jeżeli by Włochy i Niemcy zdobyły tę placówkę i zdołały się na niej na stałe usadowić, wówczas największe mocarstwo morskie świata Anglia, musiałoby stwierdzić, że zostało po raz trzeci ukarane za zbyt długi wypoczynek strategiczny po wojnie światowej.

Jak widzimy, jedna bitwa pokojowa rozpala się za drugą, bynajmniej nie czekając na zakończenie poprzedniej. Bo oto jeszcze przed ostatecznym rozegraniem stawki hiszpańskiej, Włochy i Niemcy wystąpiły z listą swych potrzeb kolonialnych, żądając poważnego udziału w wyzyskiwaniu światowych źródeł surowców i rynków zbytu. Bitwa ta toczy się właśnie; z jej oparów może się wyłonić kompromis — może nawet schyłek równoważącego się zwolna, a tak niszczącego wyścigu zbrojeń; ale równie dobrze może z tej elektrycznością naładowanej chmury paść szybki i ostry cios, w którym ten lub ów z licznych uczestników międzynarodowego sporu zechce skorzystać ze stanu powszechnego napięcia i w tak częsty dziś sposób zebrać owoce zaskoczenia.

Dopóki zjawisko wojny nieustającej nie znajdzie głębokiego rozwiązania na drodze pokojowej czy wojennej, jest — powtarzam — rzeczą niemożliwą uchylić się od wzięcia w niej udziału. Brak spadających bomb lotniczych i walczących wojsk naziemnych nie powinien wywoływać złudzenia, że żyjemy w czasie pokoju. W całym świecie panuje stan wojenny, w którym każde państwo może i powinno robić codziennie bilans zysków i strat nie tylko w dziale mnożących się dział i samolotów, ale i w dziedzinie wszelkich innych wartości, przy czym zyski te i straty ujawniają się zarówno w dobrach terytorialnych, jak i politycznych, gospodarczych, etnograficznych i moralnych — a wreszcie w wahaniach wzajemnego stosunku sił potencjałów wojennych. Ten znamienny stan wartości potencjalnych jest obecnie zdolny — jak widzieliśmy na przykładzie bezsilnych sankcyj i zatargu o Czechosłowację — do przesądzenia już w czasie pokoju o zwycięstwach lub klęskach międzynarodowej walki o byt.

Kto bierze zjawisko wojny nieustającej wyłącznie od strony tragicznej, i poprzestaje jedynie na mechanicznym odsuwaniu jej zagrożeń, ten nie dorósł do epoki głębokich rewolucyj, w której żyjemy. Bo epoka ta nie ogranicza się tylko do zadawania ciosów; daje też każdemu narodowi możliwości szybkiego rozwoju politycznego, gospodarczego i społecznego; ale daje je tylko tym, którzy sobie uświadamiają, że walczą o byt.

Stosowanie pokojowych metod rozwojowych w okresie wojny nieustającej należy zaliczyć do rzędu oczywistych nieporozumień. Głęboko rewolucyjne metody Roosevelta, Mussoliniego, czy (może najgłębszego z nich) Kemala Paszy, wykazujące tak wielkie różnice ideologiczne, mają jedną wspólną cechę podstawową: nie żałują róż, gdy płoną lasy. Wielka odwaga odpowiedzialności w rozwiązywaniu historycznych zagadnień cechuje tych mężów stanu w wymiarze bezspornie znacznym, toteż nawet jeżeli oni sami, czy ich dzieła, upadną, nikt im nie zdoła odebrać wielkości. Bo — jak niedawno powiedział generał Gamelin — „dziś liczą się tylko silni".

Anglia utworzy państwo palestyńskie

choć bez zgody żydów

OSTATNIE PRÓBY POZYSKANIA SYJONISTÓW DLA PROJEKTU BRYTYJSKIEGO

Losy Palestyny rozstrzygną się ostatecznie w ciągu bieżącego tygodnia — bez względu na to, czy odbywająca się obecnie w Londynie konferencja arabsko-żydowska doprowadzi do porozumienia, czy też rozbije się o opór obu stron.

Minister kolonij Mac Donald, wraz z wiceministrem spraw zagranicznych Butlerem, usiłowali przekonać delegatów żydowskich, by zgodzili się na ostatni brytyjski plan rozwiązania sprawy palestyńskiej.

Plan ten przewiduje 5-letni okres przejściowy, podczas którego żydzi i Arabowie współpracowaliby z sobą, co miałoby doprowadzić do pewnego zbliżenia obu tych poważnionych narodów.

Po tym okresie przejściowym powstałoby państwo palestyńskie, związane z W. Brytanią specjalnym traktatem. W państwie tym byłyby specjalne kantony arabskie i żydowskie, w których narodowości te miałyby uprzywilejowane stanowisko.

Plan brytyjski proponuje poza tym aby imigracja żydów do Palestyny była w ciągu 5 lat stopniowo ograniczana, poczynając w pierwszym roku od 10.000. Po 5 latach sprawa imigracji do Palestyny zadecydowana zostałaby przez nową konstytucję państwa palestyńskiego.

Rozmowy, jakie toczyły się ostatnio, wykazały, że żydzi stanowczo opierają się planowi brytyjskiemu. Z drugiej strony, rząd brytyjski nie mniej stanowczo opiera się żądaniom żydów, aby utrzymać zasadę mandatu i nie tworzyć państwa palestyńskiego.

Obecnie rząd brytyjski ostatecznie finalizuje swe propozycje. Dziś przed południem propozycje te, jako już gotowy plan, omawiane będą przez gabinet i aprobowane, a po południu Mac Donald formalnie przedstawi plan brytyjskiego rozwiązania sprawy palestyńskiej, delegacji arabskiej oraz agencji żydowskiej.

Gdyby stanowisko żydów w dalszym ciągu było odmowne, nastąpiłoby prawdopodobnie w czwartek zakończenie konferencji, przy czym premier Chamberlain uzasadniłby konieczność wprowadzenia w życie planu brytyjskiego, oświadczając zarazem, że wobec tego, iż konferencja nie dała możliwości osiągnięcia kompromisu, rząd brytyjski uważa za swój obowiązek rozwiązać kwestię palestyńską w zakresie własnej kompetencji.

Angielskie projekty konferencji

spotkały się z niewiarą we Francji

Prasa paryska przyjęła projekty konferencji międzynarodowej, lansowanej przez prasę angielską, z bardzo dużym sceptyzmem i wyraźną rezerwą.

Prasa prawicowa uważa, iż wszelkie pomysły jakiejś międzynarodowej konferencji z góry przesądzają o ustępstwach ze strony Francji. Przewódca najpoważniejszego stronnictwa prawicy t. zw. Federacji Republikańskiej p. Louis Marin, w tygodniku swej partii „Nation" pisze, iż tego rodzaju konferencja, w której Francja musiałaby poczynić pewne ustępstwa, nie da się pogodzić z uroczystym oświadczeniem premiera Daladier, iż rząd nie pozwoli na żadne uszczuplenie praw Francji, czy też na żadne ustępstwa terytorialne.

Krytycznie ustosunkowuje się również lewica, co jest o tyle znamienne, iż pomysły konferencji międzynarodowej wyszły właśnie z łona socjalistów francuskich.

Silna flota wojenna na morzu to pokój i bezpieczeństwo kraju!

Luty-dobry miesiąc w bilansie handl.

Bilans handlowy w lutym rb. był również dodatni. Obroty wynosiły:

wywóz	109.4 miln. zł
przywóz	95.3 miln. zł
saldo	+ 14.1 miln. zł

W styczniu rb. saldo dodatnie naszej wymiany z zagranicą było nieco większe (16 mln. zł.). Na jego zmniejszenie wpłynął spadek wywozu o 4,2 miln. zł wobec spadku przywozu o 2,2 miln zł.

Dla porównania zaznaczyć należy, że w lutym ub. r. obroty wynosiły:

wywóz	84.7 miln. zł
przywóz	109,3 miln. zł
saldo	— 24.6 miln. zł

Do poprawy eksportu przyczyniło się m. in. przywrócenie (w r. ub. niemal nieistniejącego) wywozu zbóż.

Pierwsze egzaminy maturalne

dla absolwentów liceów wszystkich typów — Warunki przyjęcia do szkół akademickich

W roku bieżącym, jak wiadomo, odbędą się pierwsze egzaminy maturalne dla absolwentów liceów ogólnokształcących i zawodowych wszystkich typów. W związku z tym Ministerstwo oświaty wydało instrukcje w sprawie przyjmowania osób, które ukończą licea do szkół akademickich. Instrukcje te normują szczegółowo, na jakich uczelniach wystarczy dla przyjęcia wyłącznie świadectwo dojrzałości i na jakich trzeba jeszcze składać dodatkowe egzaminy.

A więc — **absolwenci, którzy uzyskają świadectwo dojrzałości liceum klasycznego**, są uprawnieni do ubiegania się o przyjęcie do wszystkich szkół akademickich. W wypadku jednak gdy zamierzają studiować na politechnice i akademii górniczej, muszą uprzednio złożyć **egzaminy uzupełniające z matematyki i fizyki.**

Absolwenci, którzy uzyskają świadectwa dojrzałości liceum humanistycznego, są uprawnieni do ubiegania się o przyjęcie do wszystkich szkół akademickich, z tym jednakże, że w wypadku zgłoszenia się do studiów na wydziale teologicznym, muszą złożyć **egzamin uzupełniający z języka greckiego.**

Absolwenci, którzy uzyskają świadectwa dojrzałości liceum matematyczno-fizycznego lub przyrodniczego, są uprawnieni do ubiegania się o przyjęcie do wszystkich szkół akademickich, z tym jednakże, że w razie zgłoszenia się do studiów teologicznych, muszą uprzednio złożyć egzaminy uzupełniające z języka łacińskiego i greckiego, a w razie zgłoszenia się na studia na wydziale lekarskim, prawniczym lub humanistycznym — muszą złożyć uprzednio egzamin uzupełniający z łaciny.

Absolwenci, którzy uzyskali świadectwo ukończenia liceum pedagogicznego, są uprawnieni do ubiegania się o przyjęcie do szkół akademickich, z tym jednakże, że przed zgłoszeniem się do studiów na wydziale teologicznym złożą egzaminy uzupełniające z języka łacińskiego, języka greckiego i języka nowożytnego obcego, w razie zgłoszenia się na studia humanistyczne i prawnicze — złożą egzaminy z języka łacińskiego i języka nowożytnego obcego, w razie zgłoszenia się na studia matematyczno-przyrodnicze, lekarskie, weterynaryjne, farmaceutyczne, stomatologiczne, rolnicze, leśne, ogrodnicze, politechniczne, górnicze, hutnicze i handlowe, muszą złożyć egzamin uzupełniający z **języka nowożytnego obcego.**

Absolwenci, którzy uzyskają świadectwa ukończenia liceum handlowego lub administracyjnego, są uprawnieni tylko do ubiegania się o przyjęcie na studia handlowe, na inne zaś wydziały z tym, że przed zapisem na studia teologiczne złożą egzaminy uzupełniające z łaciny, języka greckiego, historii i propedeutyki filozofii, na studia humanistyczne i prawne — muszą złożyć egzaminy z łaciny, historii, i propedeutyki filozofii, na studia matematyczno-przyrodnicze, lekarskie, farmaceutyczne, weterynaryjne i stomatologiczne — muszą złożyć egzaminy z łaciny, matematyki i fizyki, na studia rolnicze, leśne i ogrodnicze — muszą złożyć egzaminy z łaciny i biologii, na studia politechniczne — muszą złożyć egzaminy z matematyki i fizyki.

Absolwenci, którzy uzyskają świadectwa ukończenia liceów przemysłowych wszystkich typów (z wyjątkiem fotograficznego i odzieżowego), są uprawnieni do przyjęcia na studia politechniczne, górnicze i hutnicze, na inne zaś wydziały szkół akademickich z tym, że przed zgłoszeniem się do zapisu na teologię złożą egzaminy z łaciny, języka greckiego, historii i propedeutyki filozofii na studia humanistyczne i prawne — egzamin z łaciny, historii i propedeutyki filozofii, na studia matematyczno—przyrodnicze, lekarskie, farmaceutyczne i stomatologiczne — egzamin z łaciny i historii, na studia rolnicze i ogrodnicze — egzamin z łaciny i biologii, na studia handlowe — egzamin z historii i języka nowożytnego obcego.

Absolwenci liceum fotograficznego zdają prócz powyższych egzaminów — także egzamin z matematyki i fizyki.

Absolwenci liceum gospodarczego — są uprawnieni do ubiegania się o przyjęcie do wszystkich szkół akademickich z tym jednakże, że przed zgłoszeniem się do zapisu na teologię muszą składać egzaminy uzupełniające z łaciny, języka greckiego, historii i propedeutyki filozofii, na studia humanistyczne i prawnicze — z łaciny, historii i propedeutyki filozofii, na studia matematyczno—przyrodnicze, lekarskie, weterynaryjne, farmaceutyczne i stomatologiczne — z łaciny, matematyki i biologii, na studia politechniczne, górnicze i hutnicze — z matematyki i fizyki, na studia handlowe — z historii, matematyki i języka nowożytnego obcego.

Absolwenci liceów ogólnokształcących, pedagogicznego, handlowego, administracyjnego, przemysłowego, gospodarczego — mają prawo ubiegania się o przyjęcie na studia w Akademiach sztuk pięknych i na wydział sztuk pięknych uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie bez obowiązku składania jakichkolwiek egzaminów uzupełniających.

Egzaminy uzupełniające składać się będzie przed specjalnymi komisjami, powołanymi przez kuratorium okręgu szkolnego.

Rozpoczęcie robót publicznych

w Zagłębiu Dąbrowskim

Jak donosiliśmy, w pierwszych dniach bm. zapadła uchwała Komitetu Ekonomicznego Ministrów, aby w b. roku roboty publiczne w całym kraju rozpoczęte zostały w dniu 10 marca.

W szeregu miejscowości, a m. in. i w Zagłębiu Dąbrowskim rozpoczęto już częściowo roboty publiczne.

Największą stosunkowo liczbę bezrobotnych bo ponad 300 zatrudniono już **w Sosnowcu**, częściowo przy robotach przygotowawczych, związanych z regulacją Przemszy, przy robotach wodociągowych oraz przy ziemnych robotach kolejowych.

W Strzemieszycach zatrudniono już przy robotach publicznych ponad 80 bezrobotnych, **w Będzinie** ponad 50, a **w Dąbrowie** około 30 bezrobotnych.

Kilkudziesięciu bezrobotnych skierowano **w Sandomierskie** do obwałowania Wisły.

Z chwilą polepszenia się warunków atmosferycznych oraz przekazania samorządom pieniędzy przez Fundusz Pracy, tempo robót zostanie zwiększone, a tym samym znajdzie również pracę większa liczba bezrobotnych.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZ DNIA

15 Marzec

Środa

Longina, Klemensa
Jutro: Cyriaka
Słońca wsch. 6.17, zach. 18,05
Księżyca w. 8,28, zach. 12.39

HISTORIA PODAJE:
1514 Moskale zdradą zdobywają Smoleńsk.
1848 Rozruchy w Krakowie. Pierwszy dzień powstania o wolność Węgier.
1923 Zatwierdzenie wschodn. granic Polski.

PRZYSŁOWIA:
Gdy suchy marzec, kwiecień nagradza, bo deszcz sprowadza.

—oOo—

Kina w Sosnowcu grają dziś

PATRIA: „Trzy serca".
EDEN: I. „Dorożkarz Nr 13". II. „Pierwsza miłość".
ZAGŁĘBIE: „Pobożne kłamstwo".

—oOo—

Dyżury aptek w Sosnowcu

Dziś dyżury nocne pełnią następujące apteki:
J. Garbaczewskiego — ul. Sienkiewicza 9
L. Turskiego — ul. 1-go Maja 18
C. Truszkowskiego — ul. Piłsudskiego 46
W. Wasilewskiego — ul. Modrzejowska 10
W. Zielezińskiego — ul. Orla 28

—oOo—

Seminarium duchowne w Kielcach

UZNANE ZA STUDIUM WYŻSZE

Min. WR. i OP. uznało Seminarium Duchowne w Kielcach za studium wyższe, t. zn. — na stopniu akademickim, z uprawnieniami państwowymi.

Teatr miejski w Sosnowcu

Dziś, dnia 15 bm. o godz. 20 Teatr Miejski odegra w Dąbrowie w sali kina „Ars" doskonałą sztukę J. Szaniawskiego p.t. „DZIEWCZYNA Z LASU". Bilety wcześniej do nabycia w kancelarii Gimnazjum im. Łukasińskiego. Przedstawienie zakupione przez Koło Opieki Rodzicielskiej na kolonie letnie.

W czwartek, dnia 16 bm. o godz. 19,30 dla Międzyzwiązkowej Reprezentacji Pracowników Umysłowych najnowsza sztuka J. Szaniawskiego „DZIEWCZYNA Z LASU".

—oOo—

Ukonstytuowanie się zarządu

ODDZIAŁU ZW. LEG. POL. W SOSNOWCU

Na posiedzeniu w dniu 11 bm. zarząd Oddziału Związku Legionistów Polskich w Sosnowcu ukonstytuował się następująco: oprócz prezesa p. Szpinetera Zdzisława, wybranego oddzielnie na walnym zebraniu, I wiceprezesem wybrano p. Dudzicza Feliksa, II wiceprezesem i referentem kult. ośw. p. Renika Józefa, sekretarzem — p. Skrzypczaka Mieczysława, skarbnikiem — p. Grabowskiego Józefa, referentem bratniej pomocy — p. Rabsztyna Pawła i p. Czopa Franciszka, referentem dla spraw gospodarczych — p. Cholewę Zygmunta.

Zarząd podaje do wiadomości członkom Oddziału, że kancelaria czynna we wtorki i piątki każdego tygodnia od godz. 19—21.

—oOo—

× **KURS PRZETWÓRSTWA OWOCÓW I WARZYW.** Z dniem 1 kwietnia br. otwarty zostanie Państwowy Roczny Kurs Przetwórstwa owoców i warzyw przy Państwowej Szkole Ogrodnicta w Poznaniu. Bliższych informacji udziela sekretariat Szkoły, Poznań, ul. Dąbrowskiego 159, tel. 71-46. Prospekty kursu przesyła się na żądanie.

NA FALI DNIA

WIDZ—DOWCIPNIŚ

Kibic karciany jest najstraszniejszą zmorą każdego towarzystwa. Nawet z teściową łatwiej się uporać niżli z kibicem, obgryzającym z pasji paznokcie, kuksającym cię w bok, przy każdym wyłożeniu karty, czyniącym głupie uwagi o twej inteligencji i porównywującym cię przy każdym zagraniu do popularnych zwierząt przebywających w Zoo albo w oborach. Takiego draba można unieszkodliwić tylko przez podcięcie mu gardła żyletką.

Są jeszcze inne kategorie kibiców: sportowych, politycznych, społecznych. Do rodziny kibiców o innej jeno sferze zainteresowań należy widz—dowcipniś. Najczęściej spotkać go można w kinie, gdy na głos odczytuje swej towarzyszce napisy albo „dowcipnie" tłomaczy tok akcji. Nie ma zazwyczaj zielonego pojęcia o filmie, opacznie też wysnuwa wnioski, ale stara się mówić, mówić bez przerwy. Słychać go w promieniu dziesięciu metrów. Gdy mu się zwróci uwagę, zaczyna robić „dowcipy" na twój temat.

W kinach dbających o wygodę publiczności powinny być na łańcuszkach do krzeseł przytwierdzone gumowe młotki. Jedno uderzenie takim narzędziem uspokoiłoby kibica-widza na czas wyświetlania filmu. W przerwie można by nawet doprowadzić go do przytomności, niechby pooglądał reklamy. (h).

DWIE AUDYCJE RADIOWE

W ub. tygodniu w ramach ogólnopolskiej audycji dla Polaków zagranicą, mówił przed mikrofonem rozgłośni katowickiej red. Witalis Krajewski o życiu górników polskich w Belgii. Prelekcja ta oparta na autentycznym materiale w postaci listów górników—emigrantów, stanowiła ciekawy przyczynek do rozważań nad położeniem górników—Polaków w Belgii, pochodzących przeważnie z Zagłębia Dąbrowskiego.

W kwietniu minie dwa lata od wyjazdu ostatniej dużej partii bezrobotnych górników, którzy pojechali szukać chleba na obczyźnie.

W swej interesującej pogadance red. Krajewski dał przekrój życia Polaków w Belgii, ukazał nam ich troski i radości, walkę o byt i omówił warunki pracy naszych górników.

Onegdaj rozgłośnia katowicka nadała słuchowisko oryginalne scenowiczanina p. Bohdana Lekszyckiego p. t. „Człowiek z latarką". Słuchowisko byłoby może i udane i ciekawe, gdyby je należycie zradiofonizowano. Efekty akustyczne były jednak tak rażące, że doprowadzały do pasji. Zawalenie się chodnika, pełna grozy scena katastrofy — to był po prostu bęben. Nawet laik zdaje sobie sprawę, że osypujące się zwały węgla, pękające stemple wydają inne odgłosy. Dopiero „prawdziwie" wypadły, pojane, prawdopodobnie z płyty gramofonowej, dźwięki dzwonów kościelnych. (h)

Muszą się nauczyć

JAK BYĆ RADNYMI

Z niezwykłą inicjatywą wystąpiły do władz nadzorczych związki samorządowe na tle odbywających się wyborów do rad miejskich i gminnych.

Dla nowowybranych radnych urządzane będą specjalne prelekcje z dziedziny prawa samorządowego, gospodarki, gmin i tp.

Min. spraw wewn. inicjatywę tę zaaprobowało i wyznaczyło termin odczytów dla nowych radnych na czas od 15 marca do 15 kwietnia.

Uczczenie pamięci Marsz. Piłsudskiego

Zebranie w starostwie powiatowym

W związku z bliskim już terminem dnia imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego, odbyło się onegdaj w starostwie powiatowym w Będzinie zebranie przedstawicieli duchowieństwa, szkolnictwa, samorządów oraz organizacyj i stowarzyszeń. Zebraniu przewodniczył p. starosta Boxa, który zapoznał zebranych z wytycznymi Naczelnego Komitetu uczczenia Pamięci Marszałka Piłsudskiego.

W miastach i gminach powstaną lokalne komitety, które we własnym zakresie zorganizują uroczystości w dniu 19 bm. Rano odbędą się nabożeństwa, wieczorem zaś zebrania świetlicowe i akademie, podczas których zebrani wysłuchają przemówienia P. Prezydenta R.P., poświęconego wspomnieniom o Wielkim Marszałku.

Na zebraniu onegdajszym omawiano również sposób uczczenia imienin Marszałka Śmigłego Rydza, które, jak wiadomo, przypadają w dniu 18 bm.

Zorganizowaniem obchodów zajmą się również komitety lokalne.

TO BYŁO TAK:

WAŃKA

Stale trzęsie się Wańka Rylow, urzędnik prywatny. Boi się Wańka, ruskij człowiek, że go wyleją z posady za wybitnie kacapską fizjognomię i wymowę „sochrani gospodi!"

Mówi, na przykład, Wańka:

— Wziął się ja za rabotę, a tu, wot — i kamedia przytrafiła sja. Naczelnik przyczepił sja. Wy Rylow, powiada, uważajcje wy. U was niescisłoscji znaleźć można. Wot i przyczepił sja.

A wszyscy słuchają i duszą się ze śmiechu.

W ciągłej udręce żyje przybłęda, Wańka Rylow. Koło naczelnika na palcach chodzi.

Aż raptem, ni stąd ni zowąd, prosi jego, Wańkę Rylowa, tenże sam naczelnik do siebie na imieniny. I jeszcze kilku z biura prosi.

Idzie Wańka, oszołomiony zaszczytem i łaskawością. Stawia się punktualnie z bukietem w łapie, wyglancowany i czysty.

A naczelnik jak nie ten. Za bukiet dziękuje krzesło podstawia, pić każe.

Towarzystwa cała chmara. Samo elegancja Ze skóry wyłazi Wańka, żeby się zaprezentować jak najlepiej.

Wódkę pije powoli, wyciera za każdym razem gębę i uśmiecha się tak słodko, jak gdyby go ktoś łaskotał.

A potem naczelnik mówi:

— No, to może coś zaśpiewamy? Panie Rylow, może pan jakąś piosenkę, taką wie pan.. Po swojemu..,

Wańka ma głos, taki sobie, nie nadzwyczajny. Ale jak tu nie śpiewać, kiedy sam pan naczelnik życzy sobie? Myśli Wańka, uśmiecha się głupawo, patrzy na ludzi zażenowany, jak pies w czółnie.

Wreszcie otwiera czarną bezzębną paszczę i zezując na naczelnika wystraszonym wzrokiem, zaczyna wyć sentymentalnym baranim tonem:

„Dwie staruchy bez zubow
Gawarili pro lubow:
My z taboju wlublieny —
ty w kartoszku, jak w bliny!"

— Brawo! — ryczą wszyscy, za brzuchy się chwytają.

A Wańka tylko pot ociera z czoła.

Uśmiecha się zamkniętymi ustami, czerwony na gębie, jak burak.

Wstyd mu, że swoje stracone zęby na kpiny wystawił..

Ale jednocześnie czuje w sercu wielką słodycz..

Pan naczelnik jest taki zadowolony..

MILCIO

Żydzi demonstrują

Zapowiedź zniesienia uboju rytualnego

spowodowała 2-tygodniowy post żydów

W najbliższym czasie ma wejść pod obrady komisji sejmowej sprawa noweli do ustawy o całkowitym zniesieniu uboju rytualnego. Pośrednimi etapami — według projektu — byłoby zmniejszanie kontyngentu bydła przeznaczonego na ubój rytualny co rok o 25 procent obecnej liczby.

W związku z powyższym projektem w ub. tygodniu odbył się w Warszawie zjazd rabinów i cadyków, którzy uchwalili zarządzić czternastodniowy protestacyjny post żydostwa w Polsce.

Żydzi w czasie od 14 marca do 31 marca mają całkowicie powstrzymać się od spożywania mięsa, a wolno im spożywać jedynie drób, potrawy jarskie i ryby. Złamanie zarządzenia rabinów — grozi klątwą.

Post rozpoczął się już wczoraj. We wszystkich rzeźniach w Zagłębiu, a więc w Sosnowcu, Będzinie, Dąbrowie, Czeladzi, Niwce, Strzemieszycach, Olkuszu, Zawierciu itd. nie dokonywano uboju rytualnego, tylko bito bydło mechanicznie.

W związku z tym ograniczony został spęd bydła rogatego o 25 proc.

Bardzo ciekawą i charakterystyczną informację przynosi żydowska łódzka „Republika". Oto co pisze ten dziennik:

„Przedstawiciel wielkiej firmy rybnej w Gdyni Rozenfeld zobowiązał się dostarczyć rabinatowi w Warszawie wszelką ilość polskich ryb morskich w okresie 16-dniowym. Koszt ryb morskich nie powinien przekroczyć 70 do 80 gr. za kg.

Wszystkie restauracje i jadłodajnie przy instytucjach żydowskich poczyniły już odpowiednie przygotowania, celem dostosowania się do wymogów klienteli.

W dniu dzisiejszym Związek Rabinów w Polsce podał do publicznej wiadomości bezmięsne jadłospisy na wtorek i środę.

Jadłospis na wtorek:

1) jaja faszerowane ze śledziem, 2) zupa grzybowa z lanymi kluseczkami, 3) kotlet z kapusty włoskiej, 4) kompot z jabłek;

Jadłospis na środę:

1) kapuśniak z ziemniakami, 2) karp z pulpetami, 3) kompot ze śliwek i fig".

Jak widać, jadłospis postny — nie najgorszy.

„Dziesięć lat pracy dla Państwa"

Wielka manifestacja metalowców ZPZZ

Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego

W miesiącu propagandy Zjednoczenia Polskich Związków Zawodowych zarząd główny Polskiego Związku Zawodowego Metalowców ZPZZ organizuje w Katowicach wielką manifestację pod hasłem: **„Dziesięć lat pracy dla Państwa"**. W manifestacji tej wezmą udział członkowie Związku z terenu **województwa śląskiego i Zagłębia Dąbrowskiego.**

Program dnia manifestacji przewiduje: uroczystą mszę św. polową na boisku pod Parkiem Kościuszki a w razie niepogody w hali wystawowej, poświęcenie sztandarów organizacyjnych oddziału Katowice „Ferrum" i oddziału w Boguminie, pochód przez miasto pod Pomnik Powstańców, gdzie złożony zostanie wieniec i manifestację na Placu Marszałka Piłsudskiego.

W zapowiedzianej uroczystości wezmą udział przedstawiciele władz głównych Zjednoczenia Polskich Związków Zawodowych z prezesem senatorem L. **Tomaszkiewiczem**; zapowiedziany jest także udział szefa Obozu Zjednoczenia Narodowego **posła gen. Skwarczyńskiego.** Przybędą również **delegacje oddziałów Polskiego Związku Metalowców ZPZZ z całej Polski z pocztami sztandarowymi.** Podnieść należy, że sztandar organizacyjny oddz. w Boguminie fundują metalowcy ZPZZ z Warszawy, jako symbol zjednoczenia się metalowców Zaolzia z metalowcami stolicy.

W pochodzie przewiną się wozy symbolizujące pracę metalowca polskiego. Tak w zarządzie głównym, jak i oddziałach Związku już obecnie trwają prace nad nadaniem manifestacji jak najpotężniejszego charakteru. Manifestacja zapowiedziana jest **na dzień 23 kwietnia br.**

Dnia następnego, to jest 24 kwietnia obradować będą w Katowicach prezesi wszystkich oddziałów metalowców Z.P.Z.Z. z udziałem prezesa głównego ZPZZ senatora Tomaszkiewicza i gen. sekr. Jerzego Śmiecha. Przewidziane jest również, że uczestnicy tych obrad zwiedzą jedną z wielkich hut śląskich.

Rekolekcje dla inteligencji

NA POGONI

Przypominamy, że dziś tj. w środę 15 bm. rozpoczynają się w sali gimn. Staszica przy ul. Żeromskiego rekolekcje dla inteligencji.

Nauki rekolekcyjne głosić będzie, jak wiadomo JE ks. biskup A. Zimniak z Częstochowy.

Zarządy obu Stowarzyszeń, organizujących rekolekcje, tą drogą uprzejmie proszą, aby uczestnicy zebrali się specjalnie dzisiaj, jako w pierwszy dzień rekolekcyj wcześniej, aniżeli to było podane w programie, a więc o godz. 19, a to celem zajęcia miejsc, wysłuchania komunikatów oraz możliwości skorzystania z uruchomionej na miejscu bezpłatnej biblioteki wypożyczalni dzieł religijnych.

W inne dni konferencje zaczynać się będą codziennie o godz. 19.30 i 20.15.

Ze względu na Osobę Dostojnego Rekolektanta organizatorzy proszą o bezwzględnie punktualne przybywanie na nauki.

Karty wstępu w cenie 1 złoty ważne na cały czas trwania rekolekcyj, nabyć będzie można dziś od godz. 18.30 przy wejściu na salę.

Postulaty nauczycieli

SZKÓŁ ŚREDNICH

W Krakowie odbyło się walne zgromadzenie delegatów kół okręgu krak. Tow. nauczycieli szkół wyższych i średnich. Na zgromadzeniu tym powzięto szereg uchwał, a mianowicie w sprawie przywrócenia 8-letniej szkoły średniej ogólnokształcącej, objęcia nauczycieli szkół średnich osobną ustawą służbową i uposażeniową, przyznania automatycznego awansu do V grupy uposażenia, a dla nauczycieli szkół prywatnych uchwalenia przez ciała ustawodawcze osobnej ustawy, regulującej warunki płacy i pracy.

Obrady zakończyły wybory członków zarządu, ich zastępców, komisji rewizyjnej i rozjemczej. Prezesem zarządu został doc. dr. St. Skimina. Do zarządu m. in. weszła prof. M. Dankowska z Sosnowca.

× **ARESZTOWANIE POSZUKIWANEGO.** Policja katowicka aresztowała onegdaj 28-letniego Berka Glikstern z zawodu krawca z Sosnowca (Towarowa 16), poszukiwanego przez urząd prokuratorski.

Święto narodowe Węgier

W POLSKIM RADIO

W dniu święta narodowego Węgier dn. 15 bm. o godz. 22.05 Polskie Radio transmituje z Budapesztu uroczysty koncert, poświęcony węgierskiej muzyce narodowej. Na program koncertu składać się będą utwory reprezentujące dwa różne style, dwie odległe epoki muzyki węgierskiej. Orkiestra królewskiej opery węgierskiej wykona utwór „Les Preludes" narodowego kompozytora Węgier Franciszka Liszta, przedstawiciela romantyzmu, a ponadto zapozna radiosłuchaczy z węgierską muzyką współczesną kompozytorów: Bartoka („Suita taneczna") oraz Dohnany'ego („Ruralia Hungarica"). Muzyka tych dwóch epok jest najzupełniej różna zarówno w treści, jak i w formie, nie mniej istnieje niezwykle silna więź wspólna. Wszyscy trzej kompozytorzy mniej lub bardziej bezpośrednio czerpali swe natchnienie z muzyki, tańców i pieśni ludowej węgierskiej, co wyraża się w ich utworach zawsze podobnym węgierskim temperamentem. Koncertem dyrygować będzie Janos Ferencsik

× **TYDZIEŃ POLSKIEGO ZWIĄZKU ZACHODNIEGO.** Na podstawie zezwolenia, udzielonego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Polski Związek Zachodni organizuje w czasie 15—22 kwietnia br. zbiórkę publiczną na cele Związku na całym obszarze Państwa.

Bardzo pomyślne wyniki

RUCHU WKŁADÓW W PKO W STYCZNIU I LUTYM BR.

Przyrost wkładów oszczędnościowych w PKO w dwóch pierwszych miesiącach br. wyniósł łącznie 31.731 tys. zł, z czego na styczeń przypadł 18.116 tys., a na luty 13.615 tys. zł. Dzięki tak znacznemu przyrostowi wkładów ogólna ich suma na koniec lutego osiągnęła 820.384 tys. zł.

Równolegle ze wzrostem sumy wkładów zwiększała się liczba oszczędzających w PKO. W ciągu stycznia otwarto 64.749 nowych książeczek, w ciągu lutego — 58.038, łączna zatem liczba książeczek oszczędnościowych wydanych przez PKO w pierwszych dwóch miesiącach br. wynosiła 122.787.

Zjazd b. wychowanków

BAONU SZKOLN. PODCHOR. REZERWY SANIT.

W dniach 18 i 19 bm. odbędzie się w Warszawie w Centrum Wyszkolenia Sanitarnego zjazd b. wychowanków Baonu Szkolnego Podchorążych Sanitarnych Rezerwy.

Uroczystego otwarcia zjazdu dokona w sobotę 18 bm. o godz. 5.30 po pol. szef Dep. Służby Zdrowia gen. dr St. Rouppert.

W niedzielę 19 bm. dalszy ciąg obrad, promocja nowomianowanych oficerów w obecności przedstawiciela P. Prezydenta Rzplitej, defilada i zakończenie Zjazdu.

Wnioski organizacyjne

UCHWALONE NA KONFERENCJI PREZYDIÓW ZPZZ.

Na niedzielnej konferencji prezydiów ZPZZ Zagłębia Dąbrowskiego odbytej w Sosnowcu, o czym pisaliśmy wczoraj, uchwalono szereg wniosków organizacyjnych. Ponieważ, we wczorajszym sprawozdaniu część wniosków pominięto, wskutek przeoczenia, uzupełniamy je w dzisiejszym numerze:

4) Dopilnować by wszyscy członkowie płacili regularnie składki członkowskie — by ich w ten sposób ściślej związać z organizacją. Członek, który nie spełnia tego podstawowego obowiązku względem organizacji nie może być członkiem Zjednoczenia Polskich Związków Zawodowych. (Uchwała Rady Naczelnej ZPZZ z dnia 27.XI.1938 r.).

5) Przeprowadzić do dnia 1 kwietnia br. dokładną selekcję członków i usunąć z organizacji ludzi nie związanych ideowo z organizacją oraz tych członków, na których ciążą jakiekolwiek zarzuty natury moralnej. „Zjednoczenie Polskich Związków Zawodowych musi być zespołem ludzi rzetelnych i mocnych charakterów — całkowicie oddanych wielkiej idei zjednoczenia wszystkich polskich robotników w jednej zawodówce" (Uchwała Rady Naczelnej ZPZZ z dn. 27.XI.38 r.).

6) Przeprowadzić do dnia 1 kwietnia br. zgodnie z poleceniem Rady Naczelnej z dnia 27.I.1939 r. walne zebrania w Oddziałach, ażeby wciągnąć do pracy w Zarządach członków najbardziej wyrobionych organizacyjnie i zawodowo — najbardziej ofiarnych i na najwyższym poziomie moralnym stojących.

7) Wprowadzając zasadę podwojenia liczby członków stosować bardzo ścisłą selekcję, ażeby nie obciążać organizacji elementem niepewnym, który chciałby wykorzystać organizację do rozgrywek osobistych, względnie poniżałby swym warcholstwem wielką ideę zjednoczenia.

8) Pielęgnować wśród członków dumę organizacyjną i wezwać wszystkich do ciągłego aktywnego działania na rzecz zjednoczenia (werbowanie nowych członków — prowadzenie akcji uświadamiającej wśród współkolegów o konieczności zjednoczenia, stanowczego przeciwdziałania wszystkim tym, którzy szargają nazwę organizacji, względnie przeciwdziałają zjednoczeniu robotników — drogą fałszu i demagogii.). Praca na rzecz Zjednoczenia wszystkich robotników w jednej zawodówce — musi być ambicją i honorem każdego członka ZPZZ.

× SZKOŁA — NA BUDOWĘ SZKOŁY. W ostatnich dniach tegorocznego karnawału grono nauczycielskie szkoły powszechnej w Ząbkowicach, urządziło w salach miejscowego Domu Ludowego „zabawę kostiumową" dla dzieci szkolnych. Praca, jaką grono nauczycielskie włożyło w powyższą imprezę, wydała plon obfity, gdyż oprócz pełnego zadowolenia młodzieży przyniosła poważny, jak na tutejsze stosunki, dochód w wysokości 98 zł. Sumę tą postanowiono przekazać Komitetowi Budowy Szkoły Powszechnej w Ząbkowicach.

Szukali węgla

odkryli źródła mineralne

na terenie COP

Mieszkańcy Chmielnika, którzy w latach „prosperity" przez długi czas pracowali w kopalniach na Śląsku i w Zagłębiu, po powrocie w rodzinne strony zwrócili uwagę na spotykane w polu zielone łupki, podobne do tych, pod którymi na głębokości około 10 m. znajdowali podczas swej pracy węgiel. Na skutek tej obserwacji zawiązała się spółka miejscowych górników, którzy poczęli kopać.

Wykopano sztolnię 24 m głęboką, jednak węgla nie znaleziono. Zaczęły się natomiast wydobywać gazy, które gasiły lampki górników. W wysiłku dokładnych badań geologicznych upewniono się wówczas, że tereny Chmielnika obfitują w naftę. Sprowadzeni geologowie, badając tereny napotkali na tak zwane „siodło geologiczne", które daje rękojmię, że na głębokości kilkuset metrów znajdują się bogate złoża ropy.

Zawiązała się wówczas miejscowa spółka wiertnicza, która dowierciła do 150 m. Z braku funduszy zaprzestała wiercenia. O pracach tych dowiedział się były konsul perski Henoch. Przyjechał on do Chmielnika i zarządził dalsze wiercenia, dochodząc do 560 m. Nagły zgon Henocha przerwał prace i z braku kredytów znów zaprzestano wiercenia. Przez długie lata szyb stał nieczynny.

Podczas wiercenia jednak natrafiono na trzy horyzonty solanki, która po zaprzestaniu wiercenia podniosła się pod sam wierzch.

Miejscowa ludność po jakimś czasie zaczęła używać tej wody do kąpieli. Woda wykazała znaczne właściwości lecznicze. Po przeprowadzeniu analizy stwierdzono, że w wodzie znajduje się wysoki procent soli jodu i bromu. Według orzeczeń lekarzy źródła nadają się do leczenia przewlekłych chorób przewodu pokarmowego, do leczenia naczyń krwionośnych, a przede wszystkim sklerozy.

Obok źródła solanki, w odległości 30 m. w korycie rzeki Wylewnej, znajduje się 5 źródeł siarkowych. Źródła te nie zostały na razie zbadane. Istnieje jednak przypuszczenie, że są to źródła siarczane.

W odległości kilku kilometrów od Chmielnika leży Nieborów. Opowiadania głoszą, że w czasie wojny pewien wojskowy, bawiąc w Nieborowie kąpał się w tamtejszym źródle i po kilku kąpielach ze zdumieniem stwierdził, że pozbył się zupełnie dokuczliwego reumatyzmu.

Miejscowa ludność od dawien dawna już zauważył, że woda ma tam charakterystyczny zapach, tak że nawet spragnione bydło omija tę wodę, a owady giną od jej ostrego zapachu.

Właściciel dóbr Hyżne hr. Konstanty Dzieduszycki przystąpił wówczas do naukowego zbadania tej wody.

W lecie 1928 r. zjechali do Nieborowa lekarze specjaliści. Badania laboratoryjne wykazały, że woda pobrana z trzech źródeł nieborowskich zawiera pewną ilość składników mineralnych. Zainteresowanie Nieborowem wówczas wzrosło. Opracowano dokładnie położenie źródeł, ich skład mineralny itp.

W kilka lat później stworzono prowizoryczny zarząd zdrojowiska. W r. 1934 sprowadzony do Nieborowa specjalista chemik, przeprowadził analizę wód ze źródeł nieborowskich i stwierdził, że są to wody mineralne o zawartości siarkowodoru, soli, szczawów, jodu. Prócz siarkowodu woda zawiera siarczany wapnia i magnezu, bezwodnik kwasu węglowego w stanie wolnym oraz jod. Reasumując wyniki dotychczasowych badań, dochodzimy do wniosku, że źródła Nieborowskie można podzielić na źródła siarczano-szczawiowe do kąpieli i na solankę do picia.

O właściwościach leczniczych wód Nieborowa przekonało się już bardzo wiele osób. W ostatnim sezonie korzystało z kąpieli nieborowskich kilkaset osób z Rzeszowa i okolicy.

Niestety na przeszkodzie racjonalnemu rozwojowi Nieborowa stoi brak odpowiednich funduszów. Wprawdzie w ostatnim roku zamożniejsi obywatele Rzeszowa inwestują swe kapitały w Nieborowie, budują tam wille, pensjonaty, a nawet zbudowano łazienki itp., jednak kapitał jest za mały, by przekształcić Nieborów w nowoczesne zdrojowisko.

Nieborów i Chmielnik czekają na odpowiedni kapitał, by w COP obok zakładów przemysłowych urządzono zdrojowiska.

Matka otruła dzieci i siebie

z braku środków do życia

W ub. niedzielę w godzinach południowych Tarnów poruszyła głęboko straszna tragedia rodzinna, która rozegrała się w mieszkaniu rodziny Pisarczyków, przy ul. Wojtarowicza 18.

Wdowa po rejencie z Tuchowa, 42-letnia Natalia Pisarczyk, dokonała zamachu na życie dwu swych córek: 13-letniej Danuty i 18-letniej Barbary, po czym sama się otruła. Pisarczykowa podała córkom w pożywieniu znaczną ilość luminalu, po czym sama zażyła sporą dozę tego środka.

Przybyły lekarz dr Jekiel stwierdził zgon matki, zaś obie córki, dające słabe oznaki życia, polecił przewieźć do szpitala powszechnego.

Jak ustalono, Pisarczykowa pozostawiła listy do znajomych i krewnych, z których wynika, że dopuściła się ona rozpaczliwego czynu z braku środków do życia.

Po krótkim pobycie w szpitalu obie Pisarczykówne zmarły.

Zamach samobójczy

BEZDOMNEGO

Onegdaj wieczorem na jednej z ulic w śródmieściu Sosnowca znaleziono jakiegoś mężczyznę z objawami zatrucia. Jak się okazało był to niejak Stanisław Hanerko, bez stałego miejsca zamieszkania, który w celu samobójczym napił się esencji octowej.

Denata przewieziono do szpitala miejskiego na Pakinie. Pomimo, że Hanerko wypił stosunkowo nie wielką ilość esencji octowej, stan jego jest groźny, bowiem oprócz zatrucia organizmu esencją, chory on jest na zapalenie płuc.

× ZWOLNIENIE OD ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH. Ministerstwo Skarbu wydało ostanio okólnik, na podstawie którego zwalnia się od obowiązku nabywania świadectwa przemysłowego na rok 1939 kupców, którzy na mocy umów z Monopolem Tytoniowym zajmują się wyłącznie drobną sprzedażą wyrobów tytoniowych na obszarach gmin wiejskich — jeżeli w roku 1939 prowizja, osiągnięta z tej sprzedaży nie przewyższy 300 zł w stosunku rocznym. Kupcy, którzy osiągną wyższą prowizję, będą zobowiązani do wykupienia w dn. 10 stycznia 1940 r. świadectw przemysłowych IV kat. handlowej.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Instrukcje wykonawcze w sprawie zryczałtowanych podatków dochodowego i obrotowego

W związku z ogłoszonymi rozporządzeniami dotyczącymi podatku obrotowego i dochodowego Ministerstwo Skarbu wydało bardzo doniosły okólnik w sprawie wykonania tych rozporządzeń. Okólnik ten poza wyjaśnieniem zawiera kilka wskazówek dla urzędów skarbowych, mających na celu szybkie i sprawne dokonywanie wymiarów oraz pójście na rękę płatnikom.

Tak więc Ministerstwo Skarbu poleca, aby ryczałtem w obu podatkach objęte zostały możliwie największe liczby płatników. Należy tu przypomnieć, że zgodnie z brzmieniem rozporządzeń, pozostawione to było w dużej mierze uznaniu władz skarbowych.

Prace związane z wymiarem podatków zryczałtowanych winny być natychmiast rozpoczęte, tak aby wszystkie terminy przewidziane w rozporządzeniach zostały bezwzględnie dotrzymane. W wypadkach, w których ten sam urząd skarbowy jest właściwy do ustalenia ryczałtu zarówno w podatku obrotowym, jak i dochodowym — całe postępowanie zmierzające do ustalenia kwot podatków winno odbywać się jednocześnie i winno objąć obydwa te podatki razem. Jeśli właściwość w podatku dochodowym i obrotowym jest różna, wówczas urząd skarbowy, w którego obrębie położony jest płatnik zaliczony do ryczałtów w podatku obrotowym, powinien w terminie najpóźniej do dnia 1 czerwca rb. podać do wiadomości urzędu właściwego dla ryczałtów w podatku dochodowym wszystkie dane niezbędne do należytego ustalenia dochodów.

Jeżeli z jednej miejscowości położonej poza siedzibą urzędu wpłynie więcej niż 15 wniosków o zmianę wysokości ustalonego ryczałtu w obu podatkach, a przybycie zainteresowanych płatników do siedziby urzędów byłoby zbyt uciążliwe, wówczas urząd powinien delegować na miejsce swego urzędnika, który dokona ugody z płatnikami na miejscu.

To samo dotyczy wniosków pochodzących z kilku miejscowości ze sobą sąsiadujących z tym, że rozpoznanie wniosków powinno się odbyć w miejscowości położonej najdogodniej dla większości płatników. Płatnik zgodnie z przepisami rozporządzeń może upoważnić do wzięcia udziału w ugodzie pełnoletniego członka rodziny, lub pracownika. Upoważnienie takie, wystawione na piśmie, nie podlega opłatom stemplowym.

Prosimy naszych zamiejscowych i miejscowych P. T. Prenumeratorów O WPŁACENIE PRENUMERATY za marzec 1939 r.

Wydawnictwo Kurjera Zachodniego

13-letni uczeń

ZŁODZIEJEM KIESZONKOWYM

13 bm. w południe przytrzymano w Urzędzie Pocztowym w Katowicach na gorącym uczynku kradzieży kieszonkowej 13-letniego ucznia szkolnego **Bolesława B. z Dąbrowy Górniczej.** B skradł niejakiemu Brunonowi Musze, uczniowi biurowemu z Katowic, ul. Kościuszki 81 z kieszeni 80 złotych.

Skradzione pieniądze odebrano mu i zwrócono poszkodowanemu, natomiast nieletniego kieszonkowca odstawiono do komisarjatu.

Wybijając szyby

DOTKLIWIE SIĘ POKALECZYŁ

Mieszkaniec Dańdówki, Piotr Jaworski, przechodząc wczoraj przed południem w stanie mocno pijanym wybił kilka szyb w sklepach, dotkliwie się przy tym kalecząc.

Pijanym zaopiekowała się policja, przewożąc go do szpitala, gdzie udzielono mu pomocy lekarskiej.

Jaworski pociągnięty zostanie do odpowiedzialności sądowej.

KRONIKA ZAWIERCIA

Walne zgromadzenie

ZW. OFICERÓW REZ. W ZAWIERCIU

W ub. tygodniu odbyło się walne zgromadzenie Związku Oficerów Rezerwy Koło w Zawierciu.

W zgromadzeniu wzięli udział: przedstawiciele władz wojsk. pp.: kpt. Podkuliński i kpt. Szczepaniak, władz państwowych, wicestarosta mgr. Lutyński, pos. Sowiński, prez. m. Cz. Kowalski, prokurator Kuczkowski, prezes Zw. Legionistów dr mjr. Michnowski, przedstawiciel zarządu Koła ZOR w Chorzowie, przedstawiciele zarządu Koła ZOR w Częstochowie, prezes Zw. inw. M. Pleban, oficerowie i podchorążowie członkowie Koła.

Zebranie zagaił prezes Koła por. Świderski, witając przedstawicieli oraz zaproszonych gości.

Zebrani jednogłośnie dokonali wyboru nowych władz związkowych w składzie: prezes por. L. Świderski, wiceprezes — ppor. L. Gąsiorowski. Członkowie:: ppor. Brzozowski Stanisław, ppor. Dagnan Anastazy, ppor. Utracki Eugeniusz, ppor. Zieliński Mieczysław, ppor. Kania Józef i kom. rew. w składzie: kpt. Benrdt Julian, kpt. DrabarekWładysław, ppor., Masołwski L. Organizacja ta jedna z najpoważniejszych i najsilniejszych zadokumentowała swą przynależność państwową następującą rezolucją: „Twardą i zdecydowaną postawą odeprzemy wszelkie zakusy dążące do pomniejszenia autorytetu Państwa. Partyjnictwo i obskurantyzm znajdzie w nas zdecydowanych wrogów".

Piękny rozwój tej organizacji jest jeszcze jednym dowodem tężyzny duchowej i organizacyjnej jej członków.

Zwłoki mężczyzny

Z ROZTRZASKANĄ GŁOWĄ

Wczoraj znaleziono za fabryką TAZ, w pobliżu toru kolejowego w Zawierciu zwłoki jakiegoś mężczyzny z roztrzaskaną głową.

Policja wszczęła dochodzenie, celem ustalenia tożsamości zwłok oraz stwierdzenia okoliczności śmierci.

× **KURS WYSZKOLENIOWY.** Staraniem Stołecznego Komitetu Radiofonizacji Kraju zostanie zorganizowany kurs wyszkoleniowy, dla powiatowych i miejskich instruktorów organizacyjno - propagandowych SKRK w Krakowie, w dniach od 21 do 27.V br. Kurs ten ma na celu utworzenie kadry społecznych działaczy SKRK obeznanych z techniką propagandy, którzy mogliby m. in. na terenie powiatu zawierciańskiego organizować i prowadzić bezinteresownie pełnię prac propagandowych i organizacyjnych. Kandydaci powinni odpowiadać następującym warunkom: narodowość polska, religia chrześcijańska, wykształcenie średnie, wiek do lat 35, nieskazitelna przeszłość, znajomość radiotechniki, rzutkość, inicjatywa, umiejętność łatwego wysławiania się, zamiłowanie do czynnej pracy na polu radiofonizacji. Kandydaci przyjęci na kurs otrzymają zwrot przejazdów kolejowych, oraz zakwaterowanie i wyżywienie. Zgłoszenia należy kierować do delegata SKRK w Zawierciu (Wydział powiatowy).

Powiatowa odprawa naczelników

rejonów pożarniczych

W ub. niedzielę w sali posiedzeń Wydziału Powiatowego w Będzinie odbyła się odprawa naczelników rejonów pożarniczych, ich zastępców oraz naczelników ważniejszych ochotniczych straży pożarnych powiatu będzińskiego, w której wzięło udział 26 osób.

W zastępstwie bawiącego na urlopie prezesa oddziału będzińskiego odprawę zagaił I wiceprezes p. **Nowara Franciszek,** po czym zabrał głos przedstawiciel starostwa powiatowego p. **Płatek August,** następnie referował różne sprawy techniczno - wyszkoleniowe i administracyjno - organizacyjne powiatowy instruktor pożarniczy p. **Kałkowski Nikodem.**

W czasie odprawy omówiono sprawę akcji przygotowań do rozbudowy straży pożarnych do potrzeb opl, a przede wszystkim zwiększenia stanów plutonów; następnie uzgodniono ważniejsze terminy prac w terenie na rok 1939-40 oraz ustalono miejscowości na ich przeprowadzenie; nadto omówiono pilne i ważne sprawy bieżące i zaległe.

Z planu działalności na rok 1939-40 należy wymienić projektowanie kursu I, II i III stopnia wyszkolenia podstawowego w październiku dla tych naczelników straży czy ich zastępców, którzy go jeszcze nie posiadają; zorganizowanie pięciu zjazdów strażackich połączonych z zawodami konkursowymi z nagrodami w sprzęcie: 20.6 w Łośniu, 27.8 w Kamyczach, 3.9 w Wojkowicach Kościelnych, 10.9 w Klimontowie, 17.9 w Strzemieszycach Wielkich; przed tymi zawodami w czerwcu odbędą się rejonowe odprawy dla oficerów strażackich łącznie z prezesami straży pożarnych, uwieńczone zawodami strzeleckimi o mistrzostwo straży i odznakę strzelecką. Miesiące: kwiecień i maj rb. przeznacza się na udział członków zarządu oddziału powiatowego w Będzinie w zgromadzeniach walnych ochotniczych straży pożarnych, w których kończą się kadencje zarządów; nadto w okresie letnim zostaną przeprowadzone prace związane z wyszkoleniem plutonów straży pożarnych oraz żeńskich służb pożarniczych, nadto liczne inspekcje połączone z alarmami dziennymi i nocnymi, w okresie zimowym zaś będą przeprowadzone lustracje podstawowe, częściowe lub kontrolne.

Odprawę zakończono omówieniem spraw na najbliższą przyszłość. W odprawie wziął udział senior strażactwa będzińskiego p. Emil Winter.

SPORT

Dwa zwycięstwa bokserów

POLSKA — FINLANDIA 14:2

W niedzielę rozegrano we Lwowie międzypaństwowy mecz bokserski Polska — Finlandia, który zakończył się wielkim zwycięstwem naszych bokserów w stosunku 14:2. Wyniki walk są następujące:

W wadze muszej **Rotholc** pokonał O. Lehtinena na punkty, w koguciej Kozłowiek zwyciężył **Huskonena** na punkty, w wadze piórkowej **Czortek** wygrał z Salminenem na punkty w wadze lekkiej: **Woźniakiewicz** wygrał z A. Lechtinenem na punkty, w wadze półśredniej Kolczyński wygrał z Rossim na punkty, w wadze średniej **Suhonen** zwyciężył **Pisarskiego** na punkty, w wadze półciężkiej **Szymura** pokonał **Forsa** w drugiej rundzie przez k. o., w wadze ciężkiej **Łukowski** zwyciężył **Karppinena** przez techniczny k. o.

POLSKA — ŁOTWA 10:6

Druga reprezentacja Polski rozegrała w niedzielę mecz w Rydze z reprezentacją Łotwy bijąc ją w stosunku 10:6.

Lendzin pokonał Caune, mając ogromną przewagę we wszystkich trzech starciach. **Sobkowiak** wygrał z Trusiсem. Walka była słaba i Sobkowiak wyraźnie oszczędzał swą prawą rękę kontuzjonowaną niedawno w Warszawie. **Skałecki** przegrał nieznacznie z Tregersem. Skałecki przeważał w pierwszej rundzie oraz wygrał trzecie starcie, natomiast w drugiej rundzie górował Łotysz. Przyznanie zwycięstwa Tregersowi krzywdzi wyraźnie Polaka. **Kowalski** wygrał z Kulesem, **Jarecki** przegrał z **Tiesto.** Łotysz stoczył swą 250 walkę w karierze bokserskiej i dołożył wszelkich starań, aby wyjść z niej zwycięsko. **Szulczyński** wygrał z **Rebinsem.**

„Ruch" w Sosnowcu

Jak już pokrótce donosiliśmy, sosnowiecka „Unia" sprowadza do Sosnowca w nadchodzącą niedzielę mistrzowski zespół Polski KS Ruch Wielkie Hajduki.

Ruch wystąpi w następującym składzie: Tatuś, Gemza, Czempisz, Mikunda, Skrzypiec, Fica, Wodarz, Wilimowski, Peterek, Słota, Kruk.

Unia, doceniając ważność spotkania, wystąpi w najsilniejszym składzie.

Mecz odbędzie się na stadionie Unii; początek zawodów o godz. 15.15. Przedmecz: Śmigły — Unia II o godz. 13.15.

ZAWODY W ZŁOŻONYM BIEGU ZJAZDOWYM O MISTRZOSTWO POLSKIEGO ZWIĄZKU NARCIARSKIEGO

W dniach 18 i 19 bm. odbędą się w Zakopanem zawody w złożonym biegu zjazdowym o mistrzostwo Polskiego Związku Narciarskiego.

Zawody odbędą się w myśl Regulaminu sportowego PZN wydanego w 1938 r. Zawody organizuje Komisja sportowa PZN. Wykonanie powierza się Zarządowi IV, Podhalańskiego Okręgu PZN.

Program obejmuje: 18 bm. — bieg zjazdowy dla pań i panów. Start o godz. 12; 19 bm. slalom dla pań i panów. Start o godz. 10.

Zgłoszenia należy nadsyłać do dnia 17 bm. pod adresem Zarządu IV Podhalańskiego Okręgu PZN, Zakopane, ul. Kościuszki, dom LPT.

Losowanie i odprawa odbędą się w dniu 17 bm. o godz. 19 w lokalu Polskiego Związku Narciarskiego w Zakopanem, ul. Kościuszki, dom LPT.

W zawodach mogą brać udział wszystkie zawodniczki i wszyscy zawodnicy, zgłoszeni i potwierdzeni przez Komisję Sportową PZN, przynależni do klasy I, II, III, lub klasy starszych.

Start w biegu zjazdowym jest nieograniczony. Start w slalomie będzie ograniczony przez kierownictwo zawodów w zależności od wyników biegu zjazdowego. Także pierwsza część slalomu traktowana będzie jako eliminacja do drugiej części.

Zwycięzcy otrzymają nagrody honorowe i żetony pamiątkowe z uwzględnieniem podziału na klasy.

Wszelkich informacji udziela Biuro Polskiego Związku Narciarskiego w Krakowie, ul. J. Piłsudskiego 18, tel. 157-83, oraz Zarząd IV Podhalańskiego Okręgu PZN w Zakopanem, ul. Kościuszki, dom LPT.

KRONIKA OLKUSZA

Wybory do rad miejskich

W OLKUSZU I WOLBROMIU

Starosta powiatowy w Olkuszu zarządził wybory do rad miejskich w Olkuszu i Wolbromiu **na 16 kwietnia** r.b.

Przygotowania do spisu ludności w obydwu miastach są już na ukończeniu.

Przed imieninami

MARSZAŁKA ŚMIGŁEGO-RYDZA

W Olkuszu powstał powiatowy komitet obchodu imienin Marszałka Śmigłego Rydza. Program przewiduje: capstrzyk, nabożeństwo i akademię z przemówieniami, popisami chóru „Hejnał" itd.

Poza tym, w dn. 19 bm., tj. w dniu imienin Marszałka Piłsudskiego, po nabożeństwie pochód uda się pod pomnik na teren fabryki „Olkusz", gdzie złożone zostaną wieńce przez poszczególne organizacje olkuskie.

Nowy oddział OZN

W Wolbromiu powstał oddział OZN. w szeregi którego wstępują licznie obywatele wolbromscy. Do zarządu oddziału wybrano pp.: dr Trzeciaka — prezes i Wł. Haberkę — seketarz.

Na zebraniu organizacyjnym przemawiali pp.: dr Łapiński, adw. Ziółkowski i J. Witczyńska, wszyscy z Olkusza.

× **WŁADZE ZW. PODOF. REZERWY W OLKUSZU** ukonstytuowały się w sposób następujący: pp. St. Wroński — prezes, J. Zimosz — zastępca, J. Pellegrini — sekretarz, J. Płaska — skarbnik, Z. Czerwiński — gospodarz, W. Buchalik — komendant. Poza tym wybrano zastępców, komisję rewizyjną i sąd koleżeński.

× **O WALORACH LETNISKOWYCH OSIEDLA BUKOWNO POD OLKUSZEM,** wygłosił odczyt burmistrz m. Olkusza, p. Majewski. Odczyt był ilustrowany przezroczami. Był to jeden z cyklu odczytów, jakie prowadzi obecnie Uniwersytet Regionalny przy gimn. żeńskim w Olkuszu.

× **WALNE ZEBRANIE DELEGATÓW KÓŁ LOPP.** pow. Olkuskiego, odbędzie się w drugim terminie o godz. 11 rano. w lokalu własnym (dawna resursa) w dn. 19 bm.

„ORZEŁ": **Wrzos.**

PROGRAM RADIOWY

ŚRODA 15 MARCA

5.30 Wesoły montaż płytowy 6.35 Gimnastyka 6.50 Muzyka z płyt 8.00 Audycja dla szkół 11.00 Audycja dla szkół: „Butki—szałaputki" obrazek słuchowiskowy z piosenkami 11.15 Lekkie suity (płyty) 11.57 Sygnał czasu 12.03 Audycja południowa 14.00 Muzyka rozrywkowa 14.40 „Ziemia poetów" pogadanka dla młodzieży 14.50 Wiadomości bieżące i giełda 15.00 „Nasz koncert" z Wilna 15.30 Muzyka obiadowa 16.05 Wiadomości gospodarcze 16.20 „Dom i szkoła": „Jaki zawód wybrać" pogadanka 16.35 Pieśni o Męce Pańskiej w wykonaniu Chóru Świętokrzyskiego 17.00 Odczyt wojskowy 17.15 Koncert w wykonaniu orkiestry smyczkowej Związku Muzyków Chrześcijan 17.58 Audycja KKO 18.00 Pieśni śląskie w wykonaniu śląskiego chóru nauczycielskiego 18.25 Wiadomości sportowe 18.30 „Nasz język" 18.40 Dyskutujmy: Ja i mój bliźni 19.00 Koncert rozrywkowy 20.35 Audycje informacyjne 21.00 „Opowieść o Chopinie" 21.35 Poezja wieku złotego — kwadrans poetycki 21.53 „Z życia gospodarczego Śląska: Potrzeba ożywienia naszych stosunków handlowych z Rumunią"—pogadanka 22.05 Koncert popularny.

Niebezpieczne koguty

Ciekawa historja zdarzyła się w tych dniach w Strassburgu. Mianowicie w zakładzie bakteriologicznym przy uniwersytecie w Strasburgu nieznani nikomu osobnicy skradli niepostrzeżenie kilkadziesiąt kogutów. Kradzież ta, o której momentalnie poinformowano przez radio, a następnie w dziennikach wywołała niebywały popłoch, bowiem wszystkie skradzione koguty były zakażone bakterjami raka, względnie gruźlicy.

Policja wszczęła natychmiast energiczne śledztwo, które jednak nie dało wyników ze względu na to, że kradzież została popełniona w zupełnie tajemniczych okolicznościach i wszelkie podejrzenia są trudne do sprawdzenia.

Istnieją poważne obawy, że sprawcy kradzieży łup swój sprzedali jeszcze przed nadaniem przez radio komunikatu i kradzieży, i że koguty te zostały już spożyte.

Specjaliści wyrazili zgodną w tym kierunku opinię, że w tym wypadku możliwość przeniesienia się na ludzi tych dwóch groźnych chorób, byłaby niezmiernie duża.

— Przepraszam, czy mieszka tutaj mój syn, student Domalski?

— Tak, jakiś pan Domalski tu mieszka, ale że jest studentem tego nie wiedziałam. Sądziłam, że jest dozorcą nocnym.

DZIATECZKI...

— Mama w domu?

— Tak, proszę pana

Pauza. Smith wychodzi i mówi oburzony:

— Kłamczuchu! W domu nie ma nikogo!

— Mieszkamy w sąsiednim domku!

DROBNE OGŁOSZENIA

Ogłoszenie przetargu

Klinkiernia „Gródków" rozpisała przetarg na dzień 25 marca 1939 roku na dostawę materiałów kamiennych, piasku i żwiru i na dzień 27 marca 1939 r. na przewozy klinkieru — na drogę Sławków — Olkusz.

Szczegóły podane są w ogłoszeniach na tablicach informacyjnych w Wydziale Powiatowym w Olkuszu, w Urzędach Gminnych w Sławkowie, Bolesławiu i Strzemieszycach i w biurze Klinkierni w Grodkowie.

Druki przetargowe oraz wszelkie informacje otrzymać można w biurze Klinkierni „Gródków" w Grodkowie.

KLINKIERNIA „GRODKOW"

BĘDZIŃSKIEGO POWIATOWEGO ZWIĄZKU SAMORZĄDOWEGO

1010

SOSNOWIEC — Redakcja: Piłsudskiego nr. 4 Tel. 61064. Skrytka pocztowa 62. Admjnistracja: Piłsudskiego 24. Tel. 61073

Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 11 — 1 i od 6 — 7.

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia: Wiersz milimetrowy jednołamowy: na I-ej stronie, względnie przed tekstem 1 zł.; w tekście 60 gr.; za tekstem 45 gr. Ogłoszenia drobne do 20 wyrazów 10 gr. za wyraz, ogłoszenia drobne zawierające ponad 20 wyrazów 20 gr. za każdy wyraz. Szerokość szpalt 70 mm: w niedzielę i święta 25% drożej. Układ tabelaryczny 25% drożej. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca Administracja nie odpowiada.

SERYJNE DROBNE OGŁOSZENIA

Po 10 wyrazów w każdem kosztują:

30 drobnych ogł. 20 zł.

20 drobnych ogł. 15.00 zł.

10 drobnych ogł. 7.00 zł.

5 drobnych ogł. 4.00 zł.

Za każdy wyraz dodatkowy dopłaca się po 5 g.

Oddziały „Kurjera Zachodniego": BĘDZIN, ulica Małachowskiego 1 — DĄBROWA, Sobieskiego, róg 3 Maja, tel. 68.302, p. J. Góralski. GRODZIEC, Kiosk p Łacińskiego WOJKOWICE KOM, kiosk p. Jaśkowskiego. ŁAZY, Wł Jaworski. OLKUSZ, Rynek, kiosk p. Kordaszewskiego. STRZEMIESZYCE, księgarnia W. Bagińskiej. ZAWIERCIE, 3 Maja 29. ZĄBKOWICE, kiosk p Krupy. ŻARKI, Fr Cacoń. MYSZKÓW, kiosk St. Jaworskiego. PILICA, Rynek, Jaworski. — CZELADŹ Wieczorkowa, Staszica 27. — KAZIMIERZ-PORĄBKA, ul. Wiejska 13, Leon Mączka.

REDAKTOR NACZ. STEFAN ARNOLD. — DRUK „KURJERA ZACHODNIEGO" W SOSNOWCU, PIŁSUDSKIEGO 4.